

Смернице за прилагођавање пријемног испита за средњу школу ученицима којима је потребна додатна образовна подршка¹

У складу са чл. 3. и 7. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 10/19 и 6/20), а у циљу постизања пуне равноправности у образовању, школа која организује и спроводи пријемни испит је у обавези да ученику којем је услед сметњи у развоју и инвалидитета потребан додатна образовна подршка прилагоди пријемни испит.

Приликом пријављивања у школу у којој ће полагати пријемни испит, ученик коме је потребна додатна образовна подршка, његов родитељ, односно други законски заступник је дужан да обавести школу да су ученику потребна прилагођавања, као и која врста подршке му је потребна током полагања пријемног испита.

Школска комисија школе која организује пријемни испит требало би да се писаним путем обрати основној школи коју ученик похађа и да од Стручног тима за инклузивно образовање (СТИО тим) тражи допис у којем се описује какви услови рада су потребни ученику током полагања пријемног испита, као и да наведу сва друга потребна прилагођавања (на основу начина на који су прилагођавали оцењивање, плана прилагођавања завршног испита, изворе доказа да су прилагођавања потребна - нпр. мишљење ИРК-а, медицинску документацију, план прилагођавања, ИОП и сл.). После добијања информације од СТИО основне школе, школска комисија обавештава окружну уписну комисију да има кандидата за кога је потребно прилагодити пријемни испит, као и о потребним прилагођавањима.

Уколико је потребно прилагођавање теста, окружна комисија обавештава Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања ради припремања потребног броја тестова у другом формату (Брајево писмо, увећани фонт, електронски формат и сл.). У процесу обезбеђивања услова за спровођење прилагођеног пријемног испита, школа по потреби сарађује са окружном и Републичком комисијом.

Прилагођавање простора и услова полагања пријемног испита

- зграда и простор у којем се полаже пријемни испит морају бити приступачни ученицима који користе колица или се отежано крећу;
- обезбедити посебну просторију у школи за ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом за израду теста/задатака, уколико је то у интересу ученика;
- одредити сталног пратиоца (асистента) ученику током израде теста/задатака у школи, уколико је то у интересу ученика. Пожељно је да асистент ученику буде особа коју ученик познаје. Асистент је дужан да се придржава правила којима се осигурава објективност и регуларност пријемног испита;
- време за израду теста/задатака ученику може бити продужено или распоређено на краће интервале за рад, уколико је то у интересу ученика;
- за ученике кориснике асистивне технологије треба омогућити услове у којима могу да је користе;

¹У изради смерница коришћено је Стручно упутство за спровођење завршног испита - Прилог 11 Смернице за планирање, организовање и спровођење завршног испита на крају обавезног образовања за ученике којима је потребна додатна образовна подршка

- уколико је неопходно, лични пратилац ученика може да присуствује свим фазама пријемног испита, придржавајући се инструкција које добије од школске комисије како би се обезбедила регуларност пријемног испита.

Прилагођавање теста, текста задатака и другог писаног материјала

- **за ученике са сметњама вида** (слепи и слабовиди ученици) обезбедити тестове на Брајевом писму, односно са увећаним форматом слова и слика. Ако су у школи за овог ученика осмишљени и коришћени неки други начини испитивања, исти треба да се користе и на пријемном испиту (нпр. пратилац/асистент који ће читати питања или/и уписивати одговоре и сл.);

- **за ученике са сметњама слуха** уколико је неопходно, обезбедити лице које ће уз употребу знаковног језика помоћи ученику у разумевању захтева из тестова или додатне инструкције дати ученику у писаној форми, путем слике и сл;

- **за ученике са сметњама у кретању и коришћењу руку** обезбедити помоћна средства (асистивне технологије које ученик користи) или лице које ће уместо ученика уписивати одговоре у тестове;

- **за ученике са сметњама у читању и писању и разумевању математичких операција – дисграфија, дислексија и дискалкулија** школа обезбеђује лице које ће ученику помагати у разумевању текста и захтева и у писању, тако што ће уместо ученика читати задатке или уписивати одговоре у тестове;

- **за ученике са проблемом разумевања језика** на коме се спроводи пријемни испит, уколико тест није преведен на језик који ученик користи, обезбеђује се лице које ће ученику помагати у разумевању текста и захтева и/или у уписивању одговора у тестове (укључујући и превођење текста са/на матерњи језик).

Прилагођавање других типова задатака

- код задатака са практичним делом за ученика треба урадити неопходна прилагођавања или обезбедити алтернативни начин провере знања.